

UNIVERSITATEA din BACĂU
CATEDRA DE ȘTIINȚE ECONOMICE

Prof.univ.dr
Vasile PĂTRUȚ

Lect.univ.
Aristița ROTILĂ

CONTABILITATE FINANCIARĂ

Editura ALMA MATER

Bacău 2000

CUPRINS

CAPITOLUL 1. BAZELE ORGANIZĂRII CONTABILITĂȚII	3
1.1 ÎNȚEPRINDEREA CA SFERĂ DE ACȚIUNE A CONTABILITĂȚII	3
1.1.1 <i>Caracteristicile și tipologia întreprinderilor</i>	3
1.1.2 <i>Funcțiunea contabilă a întreprinderii</i>	4
1.2 EDIFICIUL CONCEPTUAL AL CONTABILITĂȚII ÎNȚEPRINDERII. NORMALIZAREA CONTABILITĂȚII	5
1.2.1 <i>Imaginea fidelă ca obiectiv fundamental al contabilității</i>	7
1.2.2 <i>Principiile contabile general acceptate</i>	8
1.2.3 <i>Normalizarea contabilității</i>	11
1.2.4 <i>Contabilitatea întreprinderii ca sistem dualist. Contabilitatea financiară și contabilitatea de gestiune</i>	13
1.3. ORGANIZAREA MATERIALĂ ȘI FORMALĂ A CONTABILITĂȚII ÎNȚEPRINDERII	14
1.3.1 <i>Organizarea și conducerea contabilității întreprinderii</i>	14
1.3.2 <i>Mijloacele de organizare (softul) a contabilității întreprinderii</i>	16
1.3.2.1 <i>Reglementările contabile românești</i>	16
1.3.2.2 <i>Planul de conturi general și Normele metodologice de utilizare a acestuia</i>	17
1.3.2.3 <i>Registrele de contabilitate și formularele tipizate privind activitatea financiară și contabilă și normele de utilizare a acestora</i>	20
1.3.2.4 <i>Formele de contabilitate utilizabile</i>	20
CAPITOLUL 2. CONTABILITATEA CAPITALURILOR	25
2.1. DELIMITĂRI ȘI STRUCTURI PRIVIND CAPITALURILE	25
2.2. CONTABILITATEA CAPITALULUI SOCIAL	26
2.2.1 <i>Evaluarea curentă a capitalului social</i>	26
2.2.2 <i>Contabilitatea constituirii capitalului social</i>	28
2.2.3 <i>Contabilitatea operațiilor privind creșterea capitalului social</i>	30
2.2.3.1 <i>Creșterea capitalului social prin aporturi noi în numerar și/sau în natură</i>	30
2.2.3.2 <i>Creșterea capitalului social prin operații interne</i>	34
2.2.3.3 <i>Contabilitatea creșterii capitalului social prin dubla mărire</i>	36
2.2.3.4 <i>Creșterea capitalului social prin convertirea obligațiunilor în acțiuni</i>	38
2.2.4 <i>Contabilitatea operațiilor privind micșorarea capitalului social</i>	38
2.2.4.1 <i>Micșorarea capitalului social prin rambursarea unei părți către acționari</i>	38
2.2.4.2 <i>Micșorarea capitalului social ca efect al pierderilor rezultate din activitatea societății</i>	39
2.2.5 <i>Contabilitatea altor operațiuni privind capitalul social</i>	40
2.2.5.1 <i>Micșorarea-creșterea capitalului social</i>	40
2.2.5.2 <i>Amortizarea capitalului social</i>	40
2.2.5.3 <i>Răscumpărarea propriilor acțiuni</i>	40
2.2.6 <i>Contabilitatea primelor legate de capital</i>	41
2.2.7 <i>Contabilitatea rezervelor întreprinderii</i>	44
2.2.8 <i>Contabilitatea diferențelor din reevaluare</i>	45
2.3. CONTABILITATEA CAPITALURILOR ASIMILATE CAPITALULUI PROPRIU	47
2.3.1 <i>Contabilitatea subvențiilor pentru investiții</i>	47
2.3.2 <i>Contabilitatea provizioanelor reglementate</i>	48
2.3.3 <i>Contabilitatea fondurilor cu scop determinat</i>	49
2.3.4 <i>Contabilitatea rezultatului reportat</i>	50
2.3.5 <i>Contul întreprinzătorului individual (108)</i>	51
2.3.6 <i>Contabilitatea provizioanelor pentru riscuri și cheltuieli</i>	52
2.4. CONTABILITATEA DATORILOR PE TERMEN LUNG (ÎMPRUMUTURI ȘI DATORII ASIMILATE LOR)	56
2.4.1 <i>Contabilitatea împrumuturilor din emisiunea de obligațiuni (creditul obligatar)</i>	56
2.4.2 <i>Contabilitatea creditelor bancare pe termen mijlociu și lung și a altor credite similare</i>	63
2.4.3 <i>Contabilitatea datoriilor diverse pe termen lung</i>	64
2.4.3.1 <i>Datoriile privind concesiunile și altele similare</i>	64
2.4.3.2 <i>Datoriile legate de participații</i>	64
CAPITOLUL 3. CONTABILITATEA ACTIVELOR IMOBILIZATE	66
3.1. DELIMITĂRI	66
3.2. EVALUAREA CURENTĂ A ACTIVELOR IMOBILIZATE	66
3.3. CONTABILITATEA IMOBILIZĂRILOR NECORPORALE	67
3.4. CONTABILITATEA IMOBILIZĂRILOR CORPORALE	74
3.4.1 <i>Contabilitatea terenurilor</i>	74
3.4.2 <i>Contabilitatea mijloacelor fixe</i>	76
3.4.2.1 <i>Operațiile privind intrările de mijloace fixe</i>	76
3.4.2.2 <i>Operațiunile privind ieșirile de mijloace fixe</i>	87

3.5. CONTABILITATEA IMOBILIZĂRILOR FINANCIARE.....	90
3.6. CONTABILITATEA AMORTIZĂRILOR PRIVIND IMOBILIZĂRILE.....	94
3.6.1. Delimitări.....	94
3.6.2. Calculul amortizării.....	95
3.6.2.1. Amortizarea în funcție de durata normală de utilizare.....	95
3.6.2.1.1. Elementele de calcul sunt următoarele:.....	95
3.6.2.1.2. Regimuri de amortizare.....	95
3.6.2.2. Amortizarea în funcție de unitățile produse.....	99
3.6.2.3. Calculul global al amortizării.....	100
3.6.3. Contabilitatea amortizării.....	101
3.6.3.1. Contabilitatea amortizării lunare pe parcursul exercițiului (la întreprinderile care calculează și contabilizează lunar profitul).....	101
3.6.3.2. Calculul gradului de utilizare a mijloacelor fixe de bază.....	102
3.6.3.3. Calculul amortizării (efective) anuale și a amortizării anuale de inclus în cheltuielile de exploatare corespunzătoare gradului efectiv de utilizare a mijloacelor fixe.....	103
3.6.3.4. Regularizarea amortizării înregistrate pe cheltuieli de exploatare.....	103
CAPITOLUL 4. CONTABILITATEA STOCURILOR ȘI A PRODUCȚIEI.....	104
4.1. DELIMITĂRI ȘI STRUCTURI PRIVIND STOCURILE.....	104
4.2. EVALUAREA STOCURILOR.....	104
4.2.1. Evaluarea stocurilor la intrare.....	104
4.2.2. Evaluarea stocurilor la ieșire.....	105
4.3. METODE DE CONTABILITATE A STOCURILOR: INVENTARUL PERMANENT ȘI INVENTARUL INTERMITENT.....	109
4.4. CONTABILITATEA STOCURILOR DE MATERII PRIME ȘI MATERIALE CONSUMABILE.....	111
4.5. CONTABILITATEA OBIECTELOR DE INVENTAR ȘI A BARACAMENTELOR.....	125
4.6. CONTABILITATEA STOCURILOR DIN PRODUCȚIE PROPRIE.....	127
4.7. CONTABILITATEA ANIMALELOR.....	131
4.8. CONTABILITATEA MĂRFURILOR.....	131
4.8.1. Contabilitatea mărfurilor la o întreprindere comercială cu ridicata.....	133
4.8.2. Contabilitatea mărfurilor la o întreprindere comercială cu amănuntul (en – detail).....	139
4.8.3. Contabilitatea mărfurilor la o întreprindere comercială cu dublă activitate: cu ridicata și cu amănuntul.....	145
4.8.4. Contabilitatea vânzărilor cu plata în rate.....	146
4.8.5. Contabilitatea mărfurilor primite spre vânzare în consignație.....	149
4.9. CONTABILITATEA AMBALAJELOR.....	151
4.10. CONTABILITATEA STOCURILOR AFLATE LA TERȚI.....	155
4.11. PARTICULARITĂȚILE CONTABILITĂȚII IMPORTULUI DE BUNURI.....	158
4.11.1. Importul pe bază de comision.....	158
4.11.2. Importul pe cont propriu.....	159
4.12. CONTABILITATEA PROVIZIOANELOR PENTRU DEPRECIEREA STOCURILOR ȘI PRODUCȚIEI ÎN CURS DE EXECUȚIE.....	160
CAPITOLUL 5. CONTABILITATEA RELAȚIILOR CU TERȚII.....	164
5.1. CONTABILITATEA DATORIILOR ȘI A CREAȚELOR COMERCIALE.....	164
5.1.1. Contabilitatea datoriilor comerciale: furnizori și efecte comerciale de plătit.....	164
5.1.2. Contabilitatea creanțelor comerciale: clienți și efecte comerciale de primit.....	166
5.1.3. Contabilitatea reducerilor de preț efectuate în relațiile comerciale.....	168
5.1.4. Contabilitatea avansurilor intersocietăți.....	171
5.1.5. Contabilitatea efectelor de comerț.....	172
5.2. CONTABILITATEA DECONTĂRILOR CU PERSONALUL.....	177
5.3. CONTABILITATEA DECONTĂRILOR PRIVIND ASIGURĂRILE ȘI PROTECȚIA SOCIALĂ.....	181
5.4. CONTABILITATEA DECONTĂRILOR CU BUGETUL STATULUI ȘI CU ALTE ORGANISME PUBLICE.....	185
5.5. CONTABILITATEA DECONTĂRILOR ÎN CADRUL GRUPULUI ȘI CU ASOCIAȚII.....	190
5.5.1. Decontările în cadrul grupului.....	190
5.5.2. Decontările cu asociații.....	192
5.6. CONTABILITATEA DECONTĂRILOR DIN OPERAȚIILE ÎN PARTICIPAȚIE.....	193
5.7. CONTABILITATEA DECONTĂRILOR CU DEBITORII ȘI CREDITORII DIVERȘI.....	196
5.8. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DE REGULARIZARE ÎNTRE EXERCIȚIILE FINANCIARE.....	198
5.8.1. Cheltuieli și venituri înregistrate în avans.....	198
5.8.2. Diferențele de curs valutar aferente creanțelor și datoriilor în devize constatate la închiderea exercițiului financiar.....	199
5.8.3. Decontări din operații în curs de clarificare.....	202
5.9. CONTABILITATEA DECONTĂRILOR ÎN CADRUL UNITĂȚII.....	202
5.10. CONTABILITATEA PROVIZIOANELOR PENTRU DEPRECIEREA CREAȚELOR.....	203

CAP. 6. CONTABILITATEA TREZORERIEI.....	207
6.1 DELIMITĂRI ȘI STRUCTURI PRIVIND TREZORERIA ÎNTEPRINDERII.....	207
6.2 CONTABILITATEA OPERAȚILOR DE DECONTĂRI ÎN NUMERAR ȘI A ALTOR VALORI.....	208
6.3 CONTABILITATEA OPERAȚILOR EFECTUATE PRIN CONTURILE ÎNTEPRINDERII LA BĂNCI.....	210
6.3.1 Contabilitatea decontărilor fără numerar.....	210
6.3.1.1 Reflectarea în contabilitate a operațiunilor prin conturile de disponibilități la bancă în lei.....	212
6.3.1.2 Particularitățile contabilității prin cecuri din carnețe cu limită de sumă.....	213
6.3.1.3 Particularități privind contabilitatea operațiilor în devize.....	214
6.3.1.4 Particularități privind contabilitatea acreditivelor și avansurilor de trezorerie.....	218
6.3.1.5 Contabilitatea valorilor de încasat.....	222
6.3.2 Contabilitatea creditelor bancare pe termen scurt.....	223
6.4 CONTABILITATEA TITLURILOR DE PLASAMENT.....	224
6.5. CONTABILITATEA PROVIZIOANELOR PENTRU DEPRECIEREA CONTURILOR DE TREZORERIE.....	227
CAPITOLUL 7. CONTABILITATEA FINANCIARĂ A CHELTUIELILOR ȘI VENITURILOR.....	228
7.1. CONTABILITATEA FINANCIARĂ A CHELTUIELILOR ȘI VENITURILOR DIN ACTIVITATEA DE EXPLOATARE A ÎNTEPRINDERII.....	228
7.1.1. Contabilitatea financiară a cheltuielilor de exploatare.....	228
7.1.1.1. Contabilitatea cheltuielilor privind consumurile stocate și nestocate.....	229
7.1.1.2. Contabilitatea cheltuielilor cu lucrările și serviciile executate de terți.....	230
7.1.1.3. Contabilitatea cheltuielilor cu impozitele, taxele și vărsămintele.....	233
7.1.1.4. Contabilitatea cheltuielilor cu personalul.....	234
7.1.1.5. Contabilitatea cheltuielilor de exploatare privind amortizările și provizioanele.....	234
7.1.1.6. Cazuri particulare privind contabilizarea unor cheltuieli complexe.....	235
7.1.2. Contabilitatea financiară a veniturilor din activitatea de exploatare.....	236
7.1.2.1. Contabilitatea veniturilor din vânzări de produse, mărfuri.....	237
7.1.2.2. Contabilitatea veniturilor din producția stocată.....	238
7.1.2.3. Contabilitatea veniturilor din producția de imobilizări.....	242
7.1.2.4. Contabilitatea veniturilor din subvenții de exploatare.....	243
7.1.2.5. Contabilitatea altor venituri din exploatare.....	243
7.1.2.6. Contabilitatea veniturilor din provizioane privind exploatarea.....	244
7.1.2.7. Cazuri particulare privind contabilizarea unor venituri.....	244
7.2. CONTABILITATEA FINANCIARĂ A CHELTUIELILOR ȘI VENITURILOR DIN ACTIVITATEA FINANCIARĂ.....	244
7.2.1. Contabilitatea cheltuielilor financiare.....	244
7.2.2. Contabilitatea veniturilor financiare.....	246
7.3. CONTABILITATEA CHELTUIELILOR ȘI VENITURILOR DIN ACTIVITATEA EXTRAORDINARĂ.....	248
7.3.1. Contabilitatea cheltuielilor excepționale.....	248
7.3.2. Contabilitatea veniturilor excepționale.....	249
7.4 CONTABILITATEA OPERAȚILOR PRIVIND DETERMINAREA REZULTATULUI LUNAR.....	250
CAPITOLUL 8. LUCRĂRILE CONTABILE DE ÎNCHIDERE A EXERCITIULUI FINANCIAR CONTABIL BILANȚUL CONTABIL.....	254
8.1 DELIMITĂRI PRIVIND LUCRĂRILE DE ÎNCHIDERE A EXERCITIULUI FINANCIAR.....	254
8.2. LUCRĂRILE PRELIMINARE.....	255
8.2.1 Stabilirea bilanțului conturilor înainte de inventariere.....	255
8.2.2 Inventarierea generală a patrimoniului.....	256
8.2.3 Contabilitatea operațiilor de regularizare.....	258
8.2.3.1 Operații privind regularizarea plusurilor și minusurilor de inventar.....	258
8.2.3.2. Operații privind calculul amortizărilor.....	260
8.2.3.3. Operații privind provizioanele pentru deprecieri.....	260
8.2.3.4 Operații privind provizioanele pentru riscuri și cheltuieli.....	261
8.2.3.5 Operații privind provizioanele reglementate.....	261
8.2.3.6 Diferențe de conversie și de curs valutar.....	262
8.2.3.7 Operațiile privind delimitarea în timp a cheltuielilor și veniturilor înregistrate în avans.....	263
8.2.4 Bilanțul conturilor după inventariere.....	263
8.2.5 Determinarea rezultatului exercițiului.....	266
8.2.6. Impozitarea profitului.....	267
8.2.7 Distribuirea rezultatului exercițiului.....	268
8.3. REDACTAREA BILANȚULUI CONTABIL.....	272
8.4. VERIFICAREA, CERTIFICAREA, APROBAREA ȘI DEPUNEREA BILANȚULUI CONTABIL.....	280
ANEXE.....	282
BIBLIOGRAFIE SELECTIVA.....	291